ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **Bc. H. B.,** zastoupena JUDr. Ondřejem Kubátem, advokátem se sídlem Korunní 2569/108, Praha 10 - Vinohrady, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad,** se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2012, č. j. 3 A 154/2010 – 48,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně Bc. H. B. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2012, č. j. 3 A 154/2010 – 48, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí ředitele žalovaného Národního bezpečnostního úřadu ze dne 27. 10. 2010, č. j. 192/2010-NBÚ/07-OP, jímž byl zamítnut rozklad žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2010, č. j. 59671/2010-NBÚ/P, o nevydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „Tajné“.

Městský soud se při rozhodování ztotožnil s názorem žalovaného, že skutečnosti zjistitelné z listin obsažených ve správním spise odůvodňují závěr o tom, že žalobkyně nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti [§ 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“)]. Žalobkyně v dotazníku v rozporu se svým prohlášením („Prohlašuji, že jsem údaje uvedl úplně a pravdivě“) neuvedla všechny své finanční závazky ani nařízené výkony rozhodnutí. Soud nemá pochybnosti o tom, že žalobkyně správně porozuměla pokládaným otázkám, ať již v písemné či ústní formě a byla si vědoma i významu jí uváděných skutečností pro posouzení důvěryhodnosti její osoby. O této skutečnosti svědčí počet žalobkyní hlášených změn a doplňků v průběhu celého řízení. Nemůže obstát námitka, že půjčky poskytnuté fyzickými osobami jsou soukromou záležitostí žalobkyně, a proto nebude o nich informace uvádět. Neposkytnutí informací tohoto druhu deformuje výsledek prováděných šetření, neboť za tohoto stavu nelze vyhodnotit otázku, zda žalobkyně je způsobilá dostát svým závazkům vyplývajícím z četných a opakujících se úvěrových či jiných smluv uzavřených s bankovními či nebankovními institucemi a fyzickými osobami. Žalovaný shromáždil k otázce posouzení závazkových finančních vztahů žalobkyně rozsáhlý spisový materiál, včetně zprávy zpravodajské služby, který mu umožnil přijmout závěr obsažený v napadených rozhodnutích. Byť žalobkyně nesouhlasí s tím, že se nesnaží řešit své povinnosti plynoucí z jejich závazkových vztahů a že k nim přistupuje ledabyle a nedbale, právě takové její chování vyplývá z listin obsažených ve správním spise (tedy nejen ze zprávy zpravodajské služby, ale i ze zpráv od různých bankovních institucí). I přípis Vojenské družstevní záložny svědčí o správnosti hodnocení závěru obsaženého ve zprávě zpravodajské služby a je jen dokladem skutečnosti, kterou žalobkyně sama při pohovoru uvedla, a sice že si špatně spočítala výši splátek, proto nestačila splácet řádně a včas všechny úvěry, což bylo řešeno i exekučně nebo srážkami ze mzdy. Tato situace nebyla ojedinělou a žalobkyně vleklé finanční problémy se splácením řešila opět půjčkami. O přístupu žalobkyně k plnění svých závazků vypovídá i skutečnost, že nesdělením své aktuální kontaktní adresy ztěžovala svým věřitelům uspokojení jejich splatných pohledávek. Nadto, jak sama připustila v rámci pohovoru dne 17. 8. 2009, ve druhé polovině roku 2008 zažádala o výpis společnosti SOLUS, jelikož jí byl zamítnut úvěrový produkt, a z výpisu mohla zjistit své nesplacené úvěrové vztahy vůči bankovním i nebankovním subjektům, popř. vůči mobilním operátorům. Uvedené nesvědčí o snaze žalobkyně dostát svým závazkům řádně a včas, když ke zjištění výše a rozsahu svých závazků byla nucena využít služeb společnosti SOLUS. Přístup žalobkyně ke splnění finančních závazků patří nepochybně mezi okolnosti, jež mohou ovlivnit motivaci jejího jednání. Tvrzení, že byla opomenuta skutečnost, že žalobkyně jako dlouholetá pracovnice Armády České republiky schopnost utajování informací již dostatečně prokázala v praxi a její přístup k práci nebyl nikdy ovlivňován záležitostmi spadající do soukromé sféry žalobkyně, vyvrací skutečnost, že i touto okolností se žalovaný řádně v napadeném rozhodnutí zabýval. Žalovaný se nemůže při shromažďování podkladů pro vydání napadeného rozhodnutí omezit toliko na zjištění, že žalobkyně je dlouholetou pracovnicí Armády České republiky a z této skutečnosti vydedukovat schopnost utajování informací. Jeho povinností je zjistit všechny okolnosti naznačující, že chování fyzické osoby má vliv na její důvěryhodnost nebo její ovlivnitelnost. Městský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podala žalobkyně jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou výslovně opřela o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatelka v úvodu kasační stížnosti nejprve obecně poukázala na některá hlediska interpretace zákona o ochraně utajovaných informací a hodnocení skutkového stavu. Poté namítla, že nesouhlasí se závěrem městského soudu, že porozuměla pokládaným otázkám. Městský soud tento závěr nesprávně dovozuje z dodatečně hlášených změn a doplňků. Z formulace bodu 12.11 dotazníku „Finanční závazky" není zřejmé, jaké finanční závazky měla stěžovatelka uvést, když finančním závazkem se dle dotazníku rozumí „např. hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, úvěr ze stavebního spoření, kontokorentní úvěr – pokud je čerpán, kreditní karta – pokud je využívána." Důvodně se proto domnívala, že se to týká pouze jejích aktuálních závazků, a to vůči právnickým osobám. Svým dalším jednáním zřetelně projevila vůli uvést úplně a pravdivě všechny okolnosti související s řízením. Žalovaný byl povinen zvážit poučovací povinnost. Opačným postupem byla porušena ústavní zásada obsažená v čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (právo na právní pomoc). Stěžovatelka dále nesouhlasí s tvrzením městského soudu, že ke svým závazkům přistupuje ledabyle a nedbale. Soud své rozhodnutí odůvodnil mimo jiné podklady získanými od zpravodajské služby. Stěžovatelka v předmětné věci nežádala o vydání osvědčení pro stupeň utajení „přísně tajné", nýbrž pouze pro stupeň „tajné". V takovém případě mohl žalovaný ověřit skutkový stav šetřením příslušné zpravodajské služby nebo policie ke stěžovatelce a k osobám žijícím s ní ve společné domácnosti. Zjištění týkající se půjček od fyzických osob jsou tedy zjevně irelevantní, neboť byla získána neoprávněně. Odůvodnil-li žalovaný své rozhodnutí také tím, že stěžovatelka odmítla součinnost, když na základě nesprávného poučení tyto půjčky uvedla až dodatečně (před vydáním rozhodnutí žalovaného) po zjištění příslušnou zpravodajskou službou, a z toho vyvodil své závěry, je takové rozhodnutí vadné. S odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 16. 10. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 5/01 žalovaný nerespektoval zásadu použití tak intenzivního zásahu do jejích poměrů, aby mohl odůvodňovat jeho použití s ohledem na splnění daného účelu. Městský soud se nijak nezabýval tím, zda zřetelně vyplynulo, proč veřejný zájem v předmětné věci převážil nad řadou jiných partikulárních zájmů, tj. zájmů stěžovatelky. Dočasná platební neschopnost není zákonnou překážkou k vydání osvědčení, tím spíše, snažila-li se stěžovatelka svou finanční situaci prokazatelně řešit. V aktuální anketě serveru idnes.cz ze dne 14. června 2012 více než pětina respondentů uvádí, že své finanční závazky vždy neplatí včas. Tento jev je v současné společnosti zcela běžný a nelze z něj usuzovat na osobní kvalitu respondentů. Druhotná platební neschopnost je zcela běžná v podnikatelském světě, a přesto nelze konstatovat, že podnikatelé jednají ledabyle a nedbale, stejně jako tak nelze usuzovat u stěžovatelky. Z nakládání s osobními financemi nelze dovozovat jednání při nakládání s utajovanými informacemi. Městský soud nesprávně konstatoval, že stěžovatelka nesdělením své aktuální kontaktní adresy ztěžovala věřitelům uspokojení jejich platných pohledávek. Jedná se o spekulaci, neboť tento závěr z provedeného dokazování nevyplývá. Časté změny bydliště nejsou v rozporu s etickými ani právními normami. Městský soud se dále nevypořádal dostatečně s námitkou, že žalovaný opomenul okolnosti vypovídající ve prospěch důvěryhodnosti stěžovatelky, tj. schopnosti nakládat s utajovanými informacemi při výkonu svého povolání jako dlouholeté pracovnice Armády České republiky, když pouze rekapituloval závěry rozhodnutí žalovaného, aniž by k nim zaujal právně relevantní stanovisko. Žalovaný byl povinen posoudit všechny skutečnosti podle své úvahy jednotlivě i ve vzájemné souvislosti. Opačný postup, jak jej aplikoval žalovaný, se příčí zásadě volného hodnocení důkazů. Ze spisového materiálu nelze učinit bez dalšího objektivní závěr o existenci bezpečnostního

rizika u stěžovatelky, když ten obsahuje k této otázce rozporné informace (výsledek šetření vs. tvrzení stěžovatelky). Subjektivní a jednostranné hodnocení žalovaného nemůže obstát v konfrontaci s právem spravedlivého procesu ale i zásad správního řízení. Stěžovatelka spatřuje porušení svých nezadatelných práv ve zjevně subjektivním hodnocení svých finančních závazků, dále v nerespektování práva na rovnost zbraní, kdy neoprávněně získaným skutečnostem uvedeným ve zprávě tajné služby byla bezdůvodně dána vyšší výpovědní hodnota než opakovaně konzistentním tvrzením stěžovatelky. Rozhodování správního soudu nelze založit na používání vágních pojmů jako ledabylost, nedbalost či lehkomyslnost bez jejich zřejmého a zákonem stanoveného významu. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že se s napadeným rozsudkem ztotožňuje a odkazuje na své vyjádření k žalobě. Dále poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a zopakoval některé ze skutečností a argumentů, na něž již bylo poukazováno v předcházejících řízeních. Závěrem navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Jelikož však stěžovatelka v kasační stížnosti oproti žalobě výrazně rozšířila svou argumentaci, musel se Nejvyšší správní soud nejdříve zabývat přípustností jednotlivých námitek. K novým důvodům, které stěžovatelka neuplatnila v řízení o žalobě, ač by tak objektivně učinit mohla, by totiž zásadně nebylo možné přihlížet (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, č. 1743/2009 Sb. NSS, a ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, č. 419/2004 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Takovým novým důvodem je v projednávané věci tvrzení stěžovatelky, že zpráva Vojenského zpravodajství (a tudíž i v ní obsažená zjištění) byla získána neoprávněně a v rozporu s principem proporcionality. Tuto námitku totiž žaloba ani vzdáleně neobsahovala, a je ji proto nutno v rámci řízení o kasační stížnosti považovat za nepřípustnou (nad rámec výše uvedeného lze však k této problematice odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101, dostupný na www.nssoud.cz). Zbývající argumentaci obsaženou až v kasační stížnosti, a nikoliv v žalobě, již Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako přípustné rozšíření původní argumentace, které nepřekračuje rámec žalobních bodů. Stěžejní důvody, v jejichž prospěch má tato rozšířená argumentace svědčit, totiž byly v žalobě uplatněny.

Co se týče věcného posouzení přípustných námitek, stěžovatelka v prvé řadě rozporuje závěr městského soudu, že správně porozuměla pokládaným otázkám v písemné i ústní formě týkajících se jejích finančních závazků. Na základě formulace bodu 12.11 dotazníku se údajně domnívala, že se tento bod týká pouze aktuálních závazků vůči právnickým osobám. V dalším řízení podle svých slov zřetelně projevila vůli uvést úplně a pravdivě všechny okolnosti související s řízením.

Stěžovatelce lze přisvědčit pouze v tom, že toliko na základě znění bodu 12.11 dotazníku („Finanční závazky“), pokud v elektronické podobě obsahuje upřesnění: „např. hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, úvěr ze stavebního spoření, kontokorentní úvěr – pokud je čerpán, kreditní karta – pokud je využívána“, jak uvádí stěžovatelka, by mohl běžný účastník bezpečnostního řízení nabýt dojmu, že je po něm požadováno uvedení závazků pouze vůči právnickým osobám. Nedostatečné vyplnění dotazníku v důsledku toho by pak nebylo možné bez dalšího hodnotit jako vědomé zatajování skutečností podstatných pro bezpečnostní řízení ze strany jeho účastníka.

O takový případ se zde však nejedná. Žalovaný učinil toto hodnocení až po nashromáždění řady dalších podkladů a především poté, co se při pohovoru stěžovatelky výslovně dotázal na její závazky vůči fyzickým osobám. Její odpovědi na položené otázky, jakož i sdělení ze dne 26. 5. 2010 podle názoru Nejvyššího správního soudu poskytují dostatečný podklad pro závěr o tom, že stěžovatelka vědomě zamlčela informace rozhodné pro objektivní zjištění skutečného stavu věci v bezpečnostním řízení.

Při pohovoru dne 17. 8. 2009 byla stěžovatelka požádána o doložení finančních závazků vůči právnickým i fyzickým osobám (citace z protokolu: „*Doložte nám, prosím, konkrétně Vaše finanční závazky Vůči právnickým i fyzickým osobám [tzn. kolik takových závazků evidujete, jaká je celková výše finančních prostředků, které jste si od těchto osob zapůjčila, co bylo důvodem čerpání těchto úvěrů (příp. půjček od fyzických osob), a jakým způsobem si plníte své povinnosti vůči věřitelům]*?“). Z citovaného požadavku bylo nade vší pochybnost zřejmé, že má stěžovatelka uvést také své finanční závazky vůči fyzickým osobám. Stěžovatelka však uvedla pouze své závazky vůči GE Money Bank, a. s., GE Money Multiservis, Cofidis, a. s., Cetelem, a. s., ČMSS, a. s., Raiffeisenbank, a. s. a svému zaměstnavateli (půjčka z fondu kulturních a sociálních potřeb). V rámci téhož pohovoru pak byla stěžovatelka opětovně dotázána na své finanční závazky vůči fyzickým osobám (citace z protokolu: „*Máte nějaké půjčky čerpané od fyzických osob (od přátel, příbuzných)*?“). Na tuto otázku stěžovatelka odpověděla: „*Ne.*“

Skutečnost, že stěžovatelka měla finanční závazky také vůči fyzickým osobám, přitom plyne nejen ze sdělení Vojenského zpravodajství, ale také přímo ze sdělení samotné stěžovatelky ze dne 26. 5. 2010. Tuto skutečnost nakonec stěžovatelka nijak nevyvrací ani v soudním řízení, tvrdí pouze, že kladeným otázkám správně neporozuměla. Takové tvrzení je však nutno hodnotit jako zcela účelové, neboť při pohovoru dne 17. 8. 2009 byly stěžovatelce položeny dotazy, které jednoznačně směřovaly k jejím finančním závazkům vůči fyzickým osobám (příkladmo vůči přátelům, příbuzným). V těchto dotazech se jí dostalo plně postačující poučení o tom, jaké údaje má uvést. V postupu žalovaného proto rozhodně nelze shledat porušení jejího práva na právní pomoc.

Je tudíž zřejmé, že stěžovatelka své finanční závazky vůči fyzickým osobám vědomě zamlčela, přes výslovný dotaz ze strany žalovaného. Nakonec i ve svém sdělení ze dne 26. 5. 2010 uvedla: „*Kromě této splacené částky mám půjčky i od jiného přítele. Kamarád i já si nepřeji, aby kamaráda někdo otravoval z toho důvodu neuvádím částku.*“ Citovaná pasáž svědčí o tom, že se stěžovatelka zcela záměrně rozhodla neposkytnout žalovanému informace o svých finančních závazcích vůči fyzickým osobám. Rozhodně tedy není

pravdou, že by stěžovatelka zřetelně projevila vůli uvést úplně a pravdivě všechny okolnosti související s řízením, jak tvrdí v kasační stížnosti. Její námitka, že správně neporozuměla pokládaným otázkám, je s ohledem na výše uvedené nedůvodná.

Jakkoliv v tomto směru není v kasační stížnosti nic namítáno, poznamenává Nejvyšší správní soud pro úplnost, že uvedení nepravdivých informací nebo zamlčení informací rozhodných pro objektivní zjištění skutečného stavu věci v bezpečnostním řízení je bezpečnostním rizikem ve smyslu ust. § 14 odst. 3 písm. g) zákona o ochraně utajovaných informací.

Nejvyšší správní soud nespatřuje žádné pochybení ani v samotném užití pojmů jako „ledabylost“, „nedbalost“ či „lehkomyslnost“ ze strany žalovaného, jeho předsedy či městského soudu. Tyto pojmy mají v obecném jazyce zřetelný obsah a není dán žádný důvod pro to, aby správní orgán nebo soud nemohl jejich užitím vyjádřit své hodnocení skutkového stavu. Ledabylost a nedbalost, které lze do jisté míry považovat za synonyma, například vyjadřují nedůsledný, nepořádný a nesvědomitý přístup člověka ke své činnosti. Lehkomyslně (lehkovážně) si pak osoba počíná, pokud vědomě podstupuje nepřiměřené riziko vzniku určité újmy (v daném případě například újmy v podobě exekuce a dalších nákladů s ní spojených). Nutno dodat, že pojmy jako nedbalost či lehkomyslnost užívá i zákonodárce v různých právních předpisech (kupříkladu § 16 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, či § 367 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů). Lze přímo poukázat i na ust. § 395 odst. 2 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož soud návrh na povolení oddlužení zamítne, jestliže „*dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyslný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení*“, aniž by pojmy „lehkomyslný“ a „nedbalý“ jakkoliv definoval. Není pochybností o tom, že pro státní orgány platí zásada vyjádřená v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (publikována pod č. 2/1993 Sb.), podle níž lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Tuto zásadu však nelze rozšiřovat do té míry, že by orgány státní moci mohly k účastníkům řízení takříkajíc hovořit pouze slovy zákona.

Nakonec sama stěžovatelka rozporuje závěr městského soudu, že ke svým závazkům přistupuje ledabyle a nedbale. Těmto pojmům tedy zjevně přiřadila konkrétní obsah s tím, že v daném případě podle ní nedošlo k jejich naplnění. Konkrétněji pak uvádí, že dočasná platební neschopnost není zákonnou překážkou k vydání osvědčení a je běžná a stejně tak běžná je v podnikatelském světě druhotná platební neschopnost.

Nejvyšší správní soud je naopak toho názoru, že jednání stěžovatelky, které je velmi podrobně popsáno ve správních rozhodnutích, bez jakýchkoliv pochyb svědčí o jejím nedbalém a lehkomyslném přístupu k řešení svých finančních záležitostí. Stěžovatelka v bezpečnostním řízení přiznala půjčky či úvěry vůči šesti bankovním i nebankovním peněžním institucím, svému zaměstnavateli a přinejmenším dvěma fyzickým osobám, celkově v řádu několika stovek tisíc korun českých. Ke svému dluhu vůči společnosti Cofidis, a. s. při pohovoru uvedla, že finanční prostředky čerpala za účelem umoření jiného úvěru. Několikrát zmínila, že si špatně spočítala výše splátek, v důsledku čehož měla problémy se splácením finančních závazků. Dle podkladů obsažených ve správním spise

v řadě případů neuhradila splátku v době splatnosti a některé finanční závazky byly také řešeny exekučně. Z vyjádření stěžovatelky plyne, že si své finanční závazky neevidovala. Dále jí byla poskytnuta půjčka z fondu kulturních a sociálních potřeb ve výši 100.000 Kč na pořízení bytu či domu, stěžovatelka ji použila jako zálohu na koupi bytu, ze které nakonec sešlo, přičemž polovičku z této částky, která jí byla následně vrácena, uložila na svůj účet a neví, na co ji použila. K dluhu vůči společnosti T-Mobile Czech Republic, a. s. uvedla, že se o něm dozvěděla v ranních hodinách na základě výpisu z evidence společnosti SOLUS, přes den vedla v patrnosti, že jej má uhradit, ale večer si to již nevybavila. Výše popsanému jednání stěžovatelky lze podle názoru Nejvyššího správního soudu zcela oprávněně přiřadit přívlastky jako ledabylé, nedbalé, lehkomyslné, lehkovážné či neuvážené. Ke všemu je potřeba dodat, že své závazky vůči fyzickým osobám odmítla upřesnit, takže její jednání v tomto směru nebylo možné blíže hodnotit. To nicméně nebylo ani potřeba s ohledem na dostatek podkladů týkajících se přístupu stěžovatelky ke svým finančním závazkům vůči právnickým osobám.

Samotná dočasná platební neschopnost by nemusela zakládat obavu z bezpečnostního rizika, nicméně u stěžovatelky se nejedná o pouhou dočasnou platební neschopnost. Ze správního spisu je zřejmé, že k půjčování peněz a jejich nepravidelnému splácení, včetně nehrazení některých pohledávek až do okamžiku provádění exekuce, docházelo opakovaně v průběhu delšího časového horizontu. Není otázkou pouhé platební neschopnosti, že si stěžovatelka své dluhy dostatečně neevidovala, že si večer „nevybavila“ dluh vůči společnosti T-Mobile Czech Republic, a. s. zjištěný ráno téhož dne nebo že si dokonce vzala další půjčku za účelem splacení jiné půjčky.

Stejně tak je situace zcela odlišná od druhotné platební neschopnosti, k níž často dochází v podnikatelské sféře. Při druhotné platební neschopnosti totiž dlužník není schopen splácet své závazky jen proto, že jeho odběratelé neuhradili své závazky vůči němu. Do této situace se může podnikatel často dostat zcela bez svého zavinění. Takový případ nelze srovnávat s případem stěžovatelky, která si vzala větší množství půjček, spotřebitelských úvěrů apod., aniž by byla schopna je bez problémů řádně splácet. Navíc je potřeba zopakovat, že bezpečnostním rizikem dle ust. § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností u stěžovatelky není samotná platební neschopnost, nýbrž její celkový postoj k řešení svých finančních záležitostí.

Stěžovatelka dále brojí proti tvrzení městského soudu, že o jejím přístupu k plnění závazků vypovídá i skutečnost, že nesdělením své aktuální kontaktní adresy ztěžovala věřitelům uspokojení jejich pohledávek. Samotná změna bydliště skutečně není v rozporu s etickými či právními normami, jak uvádí stěžovatelka, nicméně městský soud netvrdil opak. Nevyslovil ani to, že se ze strany stěžovatelky jednalo o úmyslné ztěžování uspokojení pohledávek jejích věřitelů. Nejvyšší správní soud má za to, že obecně nesdělení aktuální adresy dlužníka ztěžuje uspokojení pohledávek věřitelů. Zejména znemožňuje mimosoudní urovnání věci a nutí je vynakládat další výdaje na soudní řízení s rizikem, že výkon rozhodnutí nemusí nakonec vést k uhrazení původní pohledávky ani nově vzniklých nákladů řízení. Nicméně je nutno stěžovatelce přisvědčit v tom, že z obsahu správního spisu nevyplývá, že by svým věřitelům nesdělila aktuální adresu svého pobytu. Při pohovoru dne 17. 8. 2009 pouze uvedla, že je problém ji zastihnout na kontaktních adresách. To ovšem neznamená, že by se věřitelům nedařilo na těchto adresách stěžovatelce

doručit případné upomínky, předžalobní výzvy apod. Výše uvedená úvaha městského soudu tedy nemá oporu ve správním ani soudním spise, nicméně tento nedostatek nemá žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Jednalo se pouze o doplňující úvahu k hodnocení přístupu stěžovatelky k řešení jejích finančních záležitostí. I bez této úvahy je však toto hodnocení zcela jednoznačné, neboť pro ně správní spis poskytuje dostatek podkladů. Jak je patrno z výše uvedeného, Nejvyšší správní soud se ve výsledném hodnocení přístupu stěžovatelky k řešení jejích finančních záležitostí plně ztotožňuje s žalovaným i městským soudem.

Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatelky, že z nakládání s financemi nelze dovozovat jednání při nakládání s utajovanými informacemi. Podle ust. § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací lze za bezpečnostní riziko považovat chování, které má vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace. Takovým chováním může být právě nedbalý či lehkomyslný přístup k řešení finančních záležitostí. Neposkytuje totiž záruku, že stěžovatelka nebude podobně nesvědomitě přistupovat k povinnosti utajovat informace, a ohrožuje v tomto směru její důvěryhodnost. Nadto se může s ohledem na riziko opakování situací, kdy nebude schopna splatit půjčku, stát snáze vydíratelnou či jinak ovlivnitelnou, převáží-li u ní zájem na vyřešení nepříznivé finanční situace před zájem na ochraně utajovaných informací.

Dále stěžovatelka vytýká městskému soudu nevypořádání se s námitkou, že žalovaný opomenul okolnosti vypovídající ve prospěch důvěryhodnosti stěžovatelky. Podle stěžovatelky je hodnocení žalovaného jednostranné a nelze učinit objektivní závěr o existenci bezpečnostního rizika.

Ani tato námitka není důvodná.

Předně není pravdou, že by se městský soud s uvedenou námitkou nevypořádal. Odkázal na část žalobou napadeného rozhodnutí, v němž se k této otázce vyjádřil předseda žalovaného a dodal (str. 8 napadeného rozsudku), že se žalovaný nemůže omezit na zjištění, že stěžovatelka je dlouholetou pracovnicí Armády České republiky, a z této skutečnosti vydedukovat schopnost utajování informací.

Dosavadní průběh nakládání s utajovanými informacemi ze strany stěžovatelky je pouze jedním z faktorů, které žalovaný musí vzít v úvahu při posuzování míry existence bezpečnostních rizik. V daném případě byla zjištěna nikoliv bezvýznamná bezpečnostní rizika dle ust. § 14 odst. 3 písm. d) a g) zákona o ochraně utajovaných informací. Nejvyšší správní soud má ve shodě s městským soudem a žalovaným za to, že dosavadní bezproblémové nakládání s utajovanými informacemi nemůže tato rizika eliminovat. Hodnocení žalovaného i městského soudu odpovídá požadavku na komplexní hodnocení všech relevantních skutečností (k hodnocení bezpečnostních rizik vyjádřených v ust. § 14 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101, dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud v tomto hodnocení nespatřuje ani upřednostnění výsledků šetření před tvrzeními stěžovatelky, resp. upřednostnění zprávy tajné služby před opakovaně konzistentními tvrzeními stěžovatelky, jak uvádí v kasační stížnosti. Zpráva Vojenského zpravodajství byla jen jedním z dílčích podkladů. Většina skutečností, která se promítla

do závěrů o existenci bezpečnostních rizik, vyplynula z dalších šetření žalovaného. Pokud jde o tvrzení stěžovatelky, ta rozhodně nelze označit za opakovaně konzistentní. Kupříkladu při pohovoru dne 17. 8. 2009 opakovaně na přímý dotaz tvrdila, že nemá finanční závazky vůči fyzickým osobám, následně (po šetření na pracovišti provedeném Vojenským zpravodajstvím) v podání ze dne 26. 5. 2010 takové finanční závazky připustila. Muselo se přitom jednat o závazky existující i během daného pohovoru, neboť stěžovatelka v tomto podání dodala, že to neuvedla v dotazníku, protože si myslí, že je to její osobní záležitost.

V závěru kasační stížnosti stěžovatelka nepřímo namítla porušení práva na spravedlivý proces, a to zřejmě v důsledku subjektivního a jednostranného hodnocení žalovaného převzatého městským soudem. K tomu lze zopakovat, že Nejvyšší správní soud co do hodnocení skutkového stavu neshledal žádné pochybení žalovaného ani městského soudu. Nemohl tudíž v těchto neexistujících pochybeních shledat ani porušení práva stěžovatelky na spravedlivý proces.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci úspěch neměla, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. září 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu